

מרכז אלו"ט
למשפחה

נובמבר 2016

אלו"ט

אגודה לאומית לילדים אוטיסטים
THE ISRAELI SOCIETY FOR AUTISTIC CHILDREN

מידע חדש בתחום האוטיזם גיליון 80 – דפוסי התנהגות חזרתיים

שלום לכולם,

על-פי מדריך אמריקאי לסיווג ואבחון הפרעות נפשיות (DSM-V) דפוסי התנהגות חזרתיים ומצומצמים הם אחד משני המאפיינים המרכזיים של אוטיזם. דפוסי התנהגות אלו יכולים לבוא לידי ביטוי בכמה אופנים:

- דפוס חזרתי ומוגבל של התנהגויות בדיבור, בתנועות או בשימוש בחפצים: סידור של חפצים בשורות או הנעתם הלוך ושוב, עד חזרה שפתית הכוללת חזרה על מילים ומשפטים מסוימים בצורה חריגה.
- הצמדות קיצונית לשגרה, התנהגות טקסית או קושי ניכר לקבל שינויים: אי-שקט או התפרצות כתוצאה משינוי קטן בשגרת החיים, התעקשות על מאכלים או בגדים קבועים, שאלות חוזרות או ניהול שיחה חוזרת המתמקדת באותו נושא.
- תגובת יתר או תת תגובה לגירוי חושי: זיהוי מאכלים על-פי ריחם, התנגדות למרקמים ולצלילים מסוימים, נגיעה מוגזמת וחזרתית בחפצים, התבוננות מוקסמת מאורות או חפצים מסתובבים.

במידעון זה רכזנו מחקרים הבוחנים את תחום דפוסי התנהגות חזרתיים ומצומצמים באוטיזם: מה ניתן ללמוד מהתנהגויות אלו על התפקוד בבגרות, כיצד כדאי להתייחס אליהם בתכנית הלימודים של הכיתה המשולבת, האם קיים קשר בין רמת החרדה ובין הקבעון ההתנהגותי וכיצד טיפול מתווך הורים יכול לשפר את הופעתם של דפוסים אלו.

בנוסף, שני ספרים חדשים בעברית.

קריאה מהנה,

מיכל שמול

מידענית מרכזי אלו"ט למשפחה

Restricted and Repetitive Behaviors as Predictors of Outcome in Autism Spectrum Disorders

Eva Troyb et.al

[Journal of Autism and Developmental Disorders](#)

[.Vol. 46, Issue 4](#), April 2016, pp 1282–1296.

דפוסי התנהגות חזרתיים ומצומצמים כמנבאים רמות תפקוד באוטיזם

מחקר זה בחן את ההשפעה של התנהגות חזרתית בגיל שנה עד שנתיים ובגיל שלוש עד חמש על התפקוד הקוגניטיבי, כישורי הסתגלות וסימפטומים של אוטיזם בגיל 8-10 בקרב 40 ילדים עם ASD. בגיל 1-2 שנים התנהגויות חזרתיות ומצומצמות לא חזו את רמות התפקוד, עם זאת, בגיל 3-5 עיסוקים קפדני יותר בחלקים של חפצים, עניין בוויסות חושי ותנועות מוטוריות חוזרות ניבאו יכולות קוגניטיביות ואדפטיביות נמוכות וכן סימפטומים אוטיסטיים קשים בגיל 8-10.

אוטיזם כולל טווח רחב של קשיים ויכולות, הביטויים הקליניים של אוטיזם הם מגוונים וכך גם רמות התפקוד של אנשים על הספקטרום האוטיסטי. עם זאת, מעט מאוד ידוע על הגורמים המוקדמים שמשפיעים על רמות התפקוד השונות, דבר שמקשה על רופאים להנחות ולסייע להורים להבין מה הם יכולים לצפות לקראת עתיד הילד שלהם. יכולת קוגניטיבית מוקדמת ותפקודי שפה יכולים לספק מידע חשוב על ההתפתחות הקוגניטיבית העתידית, אך נדרש זמן ארוך בכדי לבצע הערכה מהימנה של תחומים אלו בקרב ילדים צעירים. את דפוסי ההתנהגות החזרתיים והמצומצמים קל יותר לאבחן ולבדוק בהשוואה לבדיקה של יכולות קוגניטיביות ושפתיות.

דפוסי התנהגות חזרתית ומצומצמת כוללים תנועות מוטוריות סטראוטיפיות (למשל, נפנוף יד), התמקדות ועיסוק בחלקי חפצים (למשל, סיבוב של גלגלי מכונית), התעקשות על חדגוניות, תחומי עניין מצומצמים, התנהגויות טקסיות (למשל, סידור חפצים בשורה), תגובת יתר או תגובת חסר לגירויים חושיים, או עניין חריג בהיבטים חושיים של הסביבה.

לפי תאוריות מסוימות הנוכחות של התנהגויות חזרתיות מסיטה את תשומת הלב של הילד מן הסביבה כך שהילד אינו פתוח לקלוט תשומות משמעותיות מהסביבה. כתוצאה מכך, ילדים שעסוקים בדפוסי פעילות מצומצמים עושים זאת על חשבון פעילויות שיכולות לקדם כישורים קוגניטיביים, חברתיים ותקשורתיים, מה שמוביל לעיכובים בהתפתחות מיומנויות אלה.

החוקרים אספו מידע בשתי נקודות זמן שונות במהלך תקופת הגן: בגיל שנה עד שנתיים ובגיל שלוש עד חמש, על מנת לקבוע האם סוג כלשהו של דפוס התנהגות זה יכול לנבא את היכולות הקוגניטיביות והאדפטיביות של ילדים בגילאי בית הספר. השערת המחקר היתה שפעילות חזרתית מוגברת בגיל הגן יכולה לחזות רמות נמוכות יותר של ההתפתחות קוגניטיבית,

וסימפטומים חמורים יותר של אוטיזם. השערה נוספת בחנה האם סוגים מסוימים של התנהגויות חזרתיות בגילאי בית ספר קשורים ליכולות התפקוד בגיל זה.

40 משתתפים בני שנתיים וכמה חודשים במוצע בעת הבדיקה בראשונה ובני 9.8 שנים בשלב הבדיקה האחרונה. המשתתפים הם חלק ממדגם של מחקר ארוך טווח שנערך במדינת קונטיקט בארה"ב. פסיכולוג מורשה או רופא ילדים התפתחותי ביצעו הערכה התפתחותית ראשונית של המשתתפים. מידת ההתנהגות החזרתית בתקופת הגן נמדדה באמצעות סקירת משותפת של דיווחי הורים, תצפיות ישירות וחוות דעת רפואית. כאשר הילד הגיע לגיל 3 וחצי התקיימה הערכה שניה. הערכה שלישית ואחרונה התקיימה בגילי 8-10. במקביל נערכו ראיונות עם ההורים על מנת להעריך את התפקוד האדפטיבי של הילד.

דפוסי ההתנהגות החזרתיים חולקו לשישה סוגים: תחומי עניין מצומצמים וסטריאוטיפיים, הצמדות לרוטינות, תנועות מוטוריות חזרתיות, עיסוק בחלקי חפצים, קשיים בויסות חושי או פגיעה עצמית. כל סוג התנהגות דורג על פי מידת החומרה שלו.

בניגוד להשערה הראשונית, מתוצאות המחקר עולה כי אף סוג של התנהגות חזרתית בגילאי שנה- שנתיים לא ניבא באופן משמעותי מדד כלשהו על התפקוד בגיל בית הספר. כלומר, התנהגויות חזרתיות בגיל שנה-שנתיים אינם יעילות בקביעת הפרוגנוזה בקרב ילדים שאובחנו עם ASD. אך המדדים של ההתנהגויות החזרתיות שנמדדו לאחר מכן, בגילאי 3-5, היו שימושיים יותר בחיזוי התפקוד בגיל בית הספר ויכלו לתת הסבר משמעותי יותר על השונות ביכולות הקוגניטיביות ומיומנויות מסתגלות של הילדים בגילאי בית ספר.

בחינה מדוקדקת של שישה סוגי ההתנהגויות החזרתיות הצביעה על קשר בין שימוש סטריאוטיפי בחפצים ובין יכולות חשיבה מילולית נמוכות, על קשר בין רגישות לגירויים חושיים לבין יכולות לא מילוליות, וכן על קשר בין תנועות מוטוריות סטריאוטיפיות ובין מיומנויות הסתגלות נמוכות. על פי החוקרים, תוצאות המחקר מעידות כי התנהגויות חזרתיות בסוף תקופת הגן יכולות להיות שימושיות בחיזוי התפקוד הקוגניטיבי והאדפטיבי של הילד עם ASD בגיל בית הספר. עיסוק חמורים יותר בחפצים, עניין חריג בהיבטים סנסוריים של הסביבה ותנועות מוטוריות סטריאוטיפיות בגיל הגן נקשרים ביכולות קוגניטיביות ואדפטיביות נמוכות יותר וכן בתסמיני אוטיזם חמורים יותר בגיל בית הספר. החוקרים מסייגים ואומרים כי אמנם לדפוסי ההתנהגות המצומצמים והחזרתיים לא היה אותו כוח הניבוי כפי שיש למאפיינים מוכרים אחרים כמו יכולת אינטלקטואלית, אך התנהגויות חזרתיות גלויות יותר לעין ולכן יכולות לשמש כסמנים קליניים מעשיים.

הידיעה כי התנהגות חזרתית יכולה לחזות רמת תפקוד תאפשר לאנשי המקצוע שעובדים עם ילדים צעירים עם ASD להשתמש בהתנהגויות הנצפות על מנת לדייק באבחנה ולסייע למשפחה ולאנשי הטיפול לצייר תמונה סבירה ציפיות עבור עתידו של הילד.

לקבלת המחקר המלא באנגלית ניתן לפנות למייל b_lauren@alut.org.il

Teaching Children With Autism Spectrum Disorder With Restricted Interests A Review of Evidence for Best Practice

Kerry C. M. Gunn and Jonathan T. Delafield-Butt

[Review of Educational Research](#)

[Vol. 86 No. 2](#), pp. 408-430.

ללמד ילדים על הרצף האוטיסטי בעלי תחומי עניין מצומצמים

שילוב בחינוך דורש מן מורים להתאים עצמם לסגנונות הלמידה השונים של התלמידים. ילדים עם אוטיזם עלולים להביא עמם אתגרים להוראה בכיתה, כיוון שלעתים קרובות יש להם תחומי עניין מוגבלים ומצומצמים. אחד מהנושאים הבולטים והמעשיים בשילוב ילדים עם ASD, מתמקד בדרך הטובה ביותר לעבוד ולהתמודד עם תחומי העניין המצומצמים שלהם. מורים עומדים בפני דילמה האם כדאי להתאים את ההוראה בכיתה לתחומי העניין של התלמיד עם האוטיזם או לא.

תחומי עניין מצומצמים הם אובייקטים או נושאים שילדים עם ASD מתמקדים בהם בעוצמה יוצאת דופן ועלולים להגביל את יכולת ההתקשרות שהם עם אובייקטים או תחומים אחרים. תחומי העניין אלו של ילדים עם ASD מהווים אתגר מיוחד למורים במסגרות החינוך הרגיל, כיוון שהם עלולים לשבש את מהלך השיעור ולמנוע את הוראת התוכן הלימודי.

אין הסכמה על הדרך הטובה ביותר לעבוד בכיתה עם תחומי העניין המצומצמים. ישנם מורים שמקפידים על המשמעות ומונעים את העיסוק בתחומי העניין המסוימים על מנת לעודד נורמות חברתיות ולמידה. מורים אחרים מעודדים למידה באמצעות תחומי העניין המצומצמים ומשלבים אותם כחלק ממערך השיעור. בנוסף, מורים מסוימים נצמדים למערכי השיעור המובנים ומאפשרים סובלנות כלפי תחומי העניין המצומצמים רק כפרס על השלמת משימה או על התנהגות טובה. כל אחת מגישות אלו מובנת ומסתמכת על תפישה שונה לגבי מהותם וטבעם של דפוסי העניין המקובעים. מחד גיסא, ניתן לראות בהתנהגות זו כביטוי פתולוגי שיש להכיל ולצמצם, מאידך גיסא, ניתן לראות בה ביטוי ייחודי לאישיותו של האדם.

במאמר זה, חוקרים מאוניברסיטת סטראטקלייד בסקוטלנד בדקו כ-20 מחקרים מן השנים 1990-2014 שעסקו בהוראה של ילדים עם אוטיזם. מטרת המחקר להבהיר את מיקומם של תחומי העניין המצומצמים בשילוב במערכת החינוך הרגיל בכדי לספק למורים את המידע הרלוונטי שיסייע להם לקבל החלטה מושכלת כיצד להתמודד בכיתה עם תחומי העניין המצומצמים.

דפוסי התנהגות מצומצמים יכולים בוא לידי ביטוי בהצמדות חזקה ועיסוק יתר בתחומי עניין ספציפיים, וילדים יכולים לבלות זמן רב באיסוף עובדות ומידע בנוגע לסוגיה מסוימת, לפעמים עד כדי התעלמות מכל פעילויות אחרות. מבחינה זו, ההתנהגות היא בעייתית ומפריעה וכדי לצמצם או לבטל אותה. עם זאת, להתפתחות של תחומי עניין דרושים למידה בעלת הנעה ומשמעת עצמית, מעורבת בתחום הספציפי, מוטיבציה לפיתוח ידע והבנה ושימוש במשאבים פסיכולוגיים. במילים אחרות, הצמדות לתחומי עניין מצומצמים עשויה לגייס מרכיבים עיקריים החשובים ללמידה.

מתוצאות הסקירה נמצא שכאשר כוללים את תחומי העניין המצומצמים של התלמידים בתרגול בכיתה, תלמידים עם אוטיזם יוצאים מרווחים מבחינת כישורי למידה ומבחינת מיומנויות

חברתיות. הכללת תחומי העניין לתוך משימות הלימוד נוטה יותר לעודד מעורבות הטמונה בעניין אישי, פנימי ללמוד ולעסוק עם האובייקט המסוים. ניתן לשלב את תחומי העניין בתוכנית הלימודים בקלות: למשל הכללת הנושאים הספציפיים בשאלות לתלמידים. אם המטרה היא כתיבת משפטים, ניתן לאפשר לתלמיד לכתוב משפטים הקשורים לתחום המועדף עליו, במקום על הנושא הנדון בכיתה.

החוקרים ממליצים שתחומי העניין של התלמידים עם ה-ASD ישולבו באופן סביר בתוכנית הלימודים של החינוך הרגיל על מנת לאפשר למידה חברתית. שיטות המשלבות את תחומי העניין בחומר הלימודי או במשימות הכיתתיות ומבוססות על סיפוק אישי, עדיפות על שיטות שמשתמשות בתחומי העניין המצומצמים כתגמול על תוצאה, אם כי שתיהן יכולות להצליח. חשוב לציין, שכדאי להמנע מעמדה נחרצת לגבי שילוב תחומי העניין המצומצמים בהוראה, כיוון שהשילוב לא יכול להתאים לכל התלמידים. אף על פי כן, היתרונות ללמידה ולמעורבות חברתית מוכיחים כי הכללה רגישה של תחומי העניין המצומצמים בכיתה עדיפה על הדרה מוחלטת שלהם.

לקבלת המחקר המלא באנגלית ניתן לפנות למייל b_lauren@alut.org.il

מחקר

Brief Report: Insistence on Sameness, Anxiety, and Social Motivation in Children with Autism Spectrum Disorder
Reina S. Factor et.al.

[Journal of Autism and Developmental Disorders](#)
Vol. 46, Issue 7, July 2016, pp 2548–2554

קבעון התנהגותי, חרדה ומטיבציה חברתית בקרב ילדים עם אוטיזם

דפוסי התנהגויות חזרתיים ומוגבלים, הכוללים קבעון התנהגותי ותנועות מוטוריות סטריאוטיפיות הן תכונות מפתח ב-ASD. בעולם המחקרי מתקיים דיון הנוגע לסיבות ולגורמים להתנהגויות אלו. על פי אחת ההנחות הרווחות, התנהגויות החזרתיות הן אסטרטגיה אפשרית להפחתת שהיא מאפיין נפוץ בקרב אנשים עם ASD, ופורצת פעמים רבות בעקבות שיבוש או שינוי של שגרה ודפוסים.

התערבויות טיפוליות לפיתוח מיומנויות חברתיות בקרב ילדים עם ASD הוכחו בעבר כמגבירות את האינטרקציות החברתיות ובמקביל מפחיתות את ההתנהגויות החזרתיות. ההשפעה של התערבויות אלו הן על המטיבציה החברתית והן ועל חומרת ההתנהגויות החוזרות יכולה לרמוז על קיומו של מנגנון משותף לשני התחומים הללו. במחקר הנוכחי ניסו החוקרים לבחון את הקשר של מטיבציה חברתית בין חרדה ובין קבעון התנהגותי בקרב ילדים עם ASD. הנחת המחקר היתה כי חרדה גבוהה תוביל להתגברות קבעון התנהגותי, כלומר להצמדות

לרוטינות ולטקסים, דפוסים חשיבה נוקשים ומצוקה בעקבות שינויים. בנוסף, החוקרים הניחו שרמה גבוהה של חרדה תהיה קשורה למוטיבציה חברתית חלשה.

המחקר נערך על מדגם של 44 ילדים עם אוטיזם בני 17-2 ממדינות בדרום מזרח ארצות הברית. החוקרים אספו נתונים על רמות חרדה, על מוטיבציה חברתית ועל קבעון התנהגותי באמצעות שאלונים מתוקפים לכל תחום, אותם מילאו הורי הילדים.

על פי הממצאים, חרדה מוגברת קשורה בהתגברות הקיבעון ההתנהגותי של ילדים עם אוטיזם. עם זאת, לא נמצא קשר משמעותי בין חרדה ובין התנהגויות מוטוריות חוזרות. ההבדלים בתוצאות מצביעים על כך שכל אחד מן התחומים קשור לגורם נפרד, ולכך יש השלכות על ההתערבויות והטיפוליים המתאימים להתמודד עם הקשיים השונים של ילדים עם אוטיזם.

בהשוואה לדפוסי התנהגות חזרתיים ומצומצמים אחרים, קבעון התנהגותי והצמדות חרוטינות משתנים פחות לאורך זמן ובה בעת הם גורמים למצוקה רבה בקרב אנשים עם אוטיזם ובני משפחותיהם. לכן, חשוב לזהות שיטות טיפול יעילות שיתמקדו בקבעון התנהגותי. יתר על כן, רוב ההתערבויות המוכחות כיום מתמקדות בהתנהגויות מוטוריות סטראוטיפיות ובתגובות לגירויים חושיים. לדעת החוקרים, מיקוד הטיפול בחרדה עשוי להוביל לצמצום הן בקשיים של מוטיבציה חברתית והן בקבעון התנהגותי אצל ילדים עם ASD. עם זאת, לטענת החוקרים טיפול בחרדה לא ישפיע על התנהגויות מוטוריות סטראוטיפיות, כיוון שלא נמצא קשר משמעותי בין שני התחומים.

לקבלת המחקר המלא באנגלית ניתן לפנות למייל b_lauren@alut.org.il

סקירה

Evidence-based, parent-mediated interventions for young children with autism spectrum disorder: The case of restricted and repetitive behaviors

Clare Harrop

[Autism](#)

[Vol. 19 No. 6](#), 2015 pp. 662--672

התערבויות מתווכות הורה: המקרה של התנהגויות מוגבלות וחזרתיות

בעשור האחרון, קיימת עלייה חדה בדיווחים על התערבויות בתיווך הורים לילדים צעירים עם ASD. הורים נתפסים כמרכזיים לטיפול בילד, מתפקדים כסניגורים לילדיהם ולעתים קרובות כשותפים למטפלים בשלב הילדות המוקדמת. במחקרים רבים הוצגו ממצאים משמעותיים על שיפור בהתפתחות הקוגניטיבית בילדות המוקדמת בעקבות התערבויות אלו.

בהתבסס על הפופולריות ועל היעילות הפוטנציאלית של התערבויות מתווכות הורה, סקירה זו בקשה לבחון מהן גישות הטיפול בדפוס התנהגות חזרתיים ומצמצמים בהתערבויות מתווכות הורים וכיצד נמדדים החומרה או השינוי בהתנהגויות אלו בעקבות התערבויות.

החוקרת מאוניברסיטת קליפורניה, סקרה 29 מחקרים על התערבויות מתווכות הורים לילדים עם אוטיזם, תוך בחינת של הדרך בה גישות התערבות שונות התייחסו לניהול, לטיפול ולמדידה של התנהגויות וחזרתיות ומוגבלות.

מעט מחקרים פרטו טכניקות לניהול התנהגויות אלו, מחקרים בודדים מדדו שינויים בהתנהגויות חזרתיות לפני ואחרי ההתערבות ורק מחקר אחד דיווח ובחן טכניקות ספציפיות להתמודדות עם התנהגויות לא רצויות ובמקביל מדד שינויים בהתנהגויות חזרתיות. באף אחד מן המחקרים לא נמצאה התערבות מתווכת הורים שהתמקדה בהתנהגות חזרתית ומוגבלות כמוקד המרכזי מבחינת יעד ההתערבות או מדידת התוצאה. עם זאת, כמעט במחצית מן המחקרים (44%) תוארו אסטרטגיות ספציפיות לניהול והתמודדות עם התנהגויות חזרתיות, כאשר רובן התמקדו בטיפולים על פי עקרונות גישת ה ABA. בשליש מן המחקרים לא היתה כלל התייחסות לניהול של התנהגויות מאתגרות אלא התמקדות בתקשורת החברתית.

ההתערבויות מתווכות הורים במחקרים היו חלוקות בנוגע לניהול התנהגויות חזרתיות, כאשר רק התערבויות שהתבססו על גישות טיפול התנהגותי הציגו על אסטרטגיות ספציפיות. לפי החוקרת, ייתכן שגישות התערבות נטורליסטיות יותר שמות לעצמן כיעד את התמודדות עם התנהגויות חזרתיות באופן שהוא פחות שיטתי ויותר אינדיבידואלי. בנוסף, ההתערבויות שנכללו במחקר מגוונות מאד בתדירות הטיפול, החל מ-40 שעות שבועיות בגישת ה ABA ועד לשעת הדרכה שבועית בגישות אחרות.

על פי הסקירה, המחסור בהתערבויות מתועדות ומוכחות לטיפול בהתנהגויות חזרתיות ומצמצמות קשור ככל הנראה להטרוגניות הרבה של התנהגויות אלו. קיימות שתי קטגוריות שונות להתנהגויות חזרתיות: התנהגויות מסדר נמוך הכוללות פעולות ותנועות מוטוריות חוזרות וסטראוטיפיות, שימוש סטראוטיפי או חושי בחפצים, והתנהגויות מסדר גבוהה קשורות לתפקודים קוגניטיביים מתקדמים יותר ומתאפיינות בהצמדות לרוטינות, קבעון התנהגותי ועיסוק חריג בתחומי עניין מצומצמים.

לכל אחת מקטגוריות ההתנהגות קיים מגוון רחב של אסטרטגיות טיפול. להתנהגויות חזרתיות מסדר נמוך מוצעות אסטרטגיות של חסימה, הפניה מחדש של התנהגות, הסרה של השלכות חיוביות וחיזוק התנהגויות אלטרנטיביות, וכן אסטרטגיות מקדימות להתנהגות. עם זאת, אסטרטגיות אלו מנוגדות ליסודות התיאורטיים של התערבויות נטורליסטיות, המעודדות את ההורה להתחבר ליוזמות של הילד ולתחומי העניין שלו במטרה ליצור אינטראקציה הדדית ופעילות משותפת. אסטרטגיות התמודדות עם התנהגויות חזרתיות מסדר גבוה כוללת טיפול התנהגותי קוגניטיבי, חיזוקים דיפרנציאליים או גישות של התערבויות בגירוי מקדים.

מסקנות הסקירה הן, שלמרות ממצאים מביטים של התערבויות מתווכות הורים בתחום המיומנויות החברתיות והתקשורתיות, הטיפול בתחום ההתנהגויות החזרתיות נזנח. ההמלצות הן לבצע מחקרים ופרקטיקות שיכללו שקיפות על של העצות הניתנות להורים ודגש רב יותר על מדידת התנהגויות חזרתיות ומוגבלות לפני ואחרי ההתערבות.

לקבלת המחקר המלא באנגלית ניתן לפנות למייל b_lauren@alut.org.il

ספרים חדשים

ילד במתנה או ילד בהמתנה? מבט אל המשאבים התומכים בהורים לילדים עם אוטיזם

אילת סימן טוב
מכון מופ"ת, 2016

הספר עוסק בגילוי של מקורות הכוח, תפיסות העולם והמשאבים שיש בהם כדי לקדם את רווחתם ואת איכות חייהם של הורים לילדים עם אוטיזם. השער הראשון מציג את סיפור החיים של זוג הורים לילד עם אוטיזם על בסיס ההנחה כי האופן שהאדם מבנה את סיפור חייו מעיד על עולם המשמעות הפנימי שלו ועל האופן שבו הוא תופס את כל מערכות יחסיו עם הסביבה הקרובה והרחוקה. השער השני מפרט את מקורות הכוח של הורים לילדים עם אוטיזם בהתבסס על מחקר רחב היקף. הפרק האחרון בשער זה מציג על בסיס מחקר נרחב מודל רב-ממדי לניבוי הסתגלות של הורים לילדים עם אוטיזם. באפילוג הספר מוצגים עקרונות מרכזיים שגיבושם יחדיו עשוי לסייע להורים לילדים עם אוטיזם להיחלץ מהקושי ומהאתגר היום-יומי שהם חווים כדי לקדם רווחה נפשית ואיכות חיים מיטיבה

(מתוך אתר הוצאת הספרים).

כתובת לרכישת הספר

למה אני קופץ?

נאוקי היגשידה,
ידיעות ספרים 2016

איך מרגישים אוטיסטים? איך אפשר לדעת מה אנשים – ובפרט ילדים – חושבים או חשים, כדי שנוכל לעזור להם להיות חלק מהחברה? הספר שכתב שְנָאוּקִי הִיגְשִׁידָה, אוטיסט שמוגדר כאוטיסט בתפקוד נמוך, כשהיה בן שלוש-עשרה בלבד, יכול לספק לנו תשובות לכמה מהשאלות שמטרידות אותנו בקשר לאוטיזם ולאוטיסטים. נאוקי, שלא היה מסוגל לקיים תקשורת מילולית כמעט בכלל, למד הודות לכושר ההתמדה המרשים שלו לאיית מילים בעזרת לוח תקשורת, שעל האותיות שלו הוא מצביע. מה שיש לו להגיד מעניק לנו הצצה נדירה אל מה שעובר בראשו של ילד אוטיסט. בספרו הוא מסביר את פשר ההתנהגות האוטיסטית שנראית לעתים מזרה, חולק עמנו את האופן שבו הוא תופש מושגים כמו זמן, חיים, יופי וטבע, ומצרף סיפור קצר ובלתי-נשכח שכתב.

(מתוך אתר ההוצאה)

כתובת לרכישת הספר

המידע/הפרסום המועבר בדיוור זה הינו כללי בלבד, אינו מתייחס למקרים פרטניים ואינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי ו/או מקצועי. המידע/הפרסום אינו מהווה המלצה ו/או עידוד מצד אלו"ט או מי מטעמה לבצע או שלא לבצע כל פעולה שהיא.